

אמאי הוצרך להאריך כ"כ ליכתוב מקרה הוא בלתי טהור,¹⁹ וכי תימא כי לא טהור היינו בשאר טומאות ורישיה דקרא במקרה לילה, א"כ לא עיקם שש עשרה אותיות.²⁰ ונ"ל דא"כ הוה כתי' טמא הוא לא הוצרך למיכתב טפי, דטמא הוא (ד)משמע באחד מן הטומאות, אבל בלתי טהור משמ' שנעקרה ממנו טהרה ונטמא בטומאה קלה, ולהכי הוצרך לכתוב כי לא טהור הוא משאר טומאות.

שהרי בזב קראו מרכב ובאשה קראו מושב. תימא דמרכב דזב לא קראו מושב לגבי אשה, דמרכב ומושב אין דינם שוה, דנוגע במרכב אינו טעון כיבוס בגדים, והנוגע במשכב²¹ טעון כיבוס בגדים, כדאית' בת"כ,²² ומה אם המרכב שאין מגעו

יותר מכל מקום אחר בתורה, ומחמת גנותו החליפו הכתוב בלשון 'אשר איננה טהורה' שלא להוציא דבר מגונה. ואילו לפירוש רבינו יונה וסייעתיה הסברא היא לאידך גיסא, שמשום שאינו דבר מגונה בעצם לפיכך נמנע הכתוב מלהזכיר עליו לשון של גנאי. 15 בראשית ז, ח. 16 שם פסוק ב: אשר לא טהרה הוא. 17 וכמו"כ בתוס' חכמי אנגליה: 'דשאני התם הואיל ויצא מפי הגבורה נקט לשון נקיה'. ועי"ע מ"ש בזה בחזקוני לבראשית ז, ח ובתוספות השלם שם בשם הר' מאיר. וגם האחרונים דנו בזה באורך, עיין בחידושי אגודת למהרש"א ד"ה שהרי עקם, פנ"י, אור חדש וחידושי חת"ס. 18 שמואל א כ, כו. 19 עיין במפרשי המקרא (רש"י, רד"ק ורבינו ישעיה) לשמואל שם מ"ש בפירוש כפל לשון 'כי לא טהור'. 20 עיין בשו"ת שאילת יעבץ ח"ב סי' פט ובמרומי שדה שעמדו ג"כ על קושיא זו וכתבו לה יישוב אחר. 21 וכ"ה גם בתוס' שאנץ, וצ"ל: במושב, א: במשכב ומושב. 22 מצורע פרשת זבים פרק ד ה"ב.

הוציא דבר מגונה. ומה שעיקם הכתוב כאן¹³ טפי מכמה דוכתין דכתי' בהמה טמאה, לפי שבאותו זמן היתה ראויה לאכילה ולא היה טמאה אלא לקרבן, מגונה הוא לקרות טמא לדבר שמותר באכילה.¹⁴

מן הבהמה אשר איננה טהורה.¹⁵ יש מקשים אמאי שבק קרא קמא¹⁶ מן הבהמה אשר לא טהורה היא והתם נמי עיקם ח' אותיות. ונ"ל דקרא קמא הוא מאמר קב"ה שצוה לנח, ואין ראוי ללמוד ממנו לשון בני אדם, אבל מסיפור דברים שכתב משה ראוי ללמוד.¹⁷

שש עשרה שנא'¹⁸ כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור. ויש מקשים

מעולה בתחילה המסכת. השווה רבינו דוד. 13 בענין נח ואמר 'אשר איננה טהורה' (בראשית ז, ח). 14 וכ"פ רבינו יונה בשערי תשובה סוף שער ג, והביאו רבינו דוד כאן (עמ' ח), עי"ב. לפי"ז 'טהורה' ואיננה טהורה' היינו טהורה לקרבן ואיננה טהורה לקרבן באותו זמן. ורש"י בפירושו עה"ת בראשית ז, ב פירש: 'הטהורה, העתידה להיות טהורה לישראל'; והם דברי רב שמואל בר נחמני בשם ר' יוחנן בובחים קטז, א: 'טהורין... מאותן העתידין ליטהר' וכו' — כגירסת 'ל"א' בשמ"ק שם אות ז ונ"א' הרשומה בגליון הגמרא שם. ועיין במכתם שעמד על כך שבזמן נח היו מותרין באכילה, וביאר: 'אבל גבי נח לא לענין סימנין קאמר, דבאותה שעה לא היו אסורין, אלא מאותן שנוקקו לשאינן מינן קאמ', והוא לשון מגונה. וכן במאירי. ופירוש זה מתאים לגירסא שלפנינו בובחים שם (וגם בסנהדרין קח, ב): 'טהורין... מאותן שלא נעבדה בהן עבירה' וכו'. וכך מפורש במאירי, עי"ב. לפירוש זה השימוש בלשון 'טמאה' בענין נח מזכיר במיוחד גנות